7/1071 -3-

221

ÇOK ACELE SÜRELİ

T.C.
TARIM ve KÖY İŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

SAYI : KDD.S.Ö.1.01/ 130
KONU : Yazılı soru önergesi

ANKARA
.../01/2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : T.B.M.M.Bşk.lığı'nın 03.01.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1071-3278/8236 sayılı yazısı ve eki.

İlgi yazı ekinde Bakanlığımız'a intikal eden ve Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Avni DOĞAN'a ait bila tarih ve 7/1071-3278 sayılı yazılı soru önergesiyle ilgili bilgiler aşağıya çıkarılmıştır :

Soru-1, 6 : Ülkemizde, tarım girdilerinin çoğalmalarına rağmen, tarım ürünlerinin fiyatları, geçen yılki fiyatlar civarında kalmıştır. Bu uygulamanın dayanağı nedir ? Bu ürünlerin fiyatlarını, günün koşullarına uygun olarak artırma yönünde bir çalışmanız var mıdır ?

Cevap : Bakanlığımız'ca yürütülen hububat alım fiyatı tespitlerinde; üretim maliyetleri, yıllık enflasyon, borsa fiyatları ve Dünya ticaret fiyatları dikkate alınmaktadır. Örneğin, buğdayın destekleme alım fiyatının tespitinde baz olarak alınan ikinci grup ekmeklik buğdayın 1998 Yılı fiyatı 53.000 TL/kg. iken, 1999 Yılı fiyatı, %50,9'luk bir artışla 80.000 TL/kg. olmuştur. Bu da, buğdaydaki 1999 Yılı destekleme alım fiyatının; malıyetlerin, enflasyon oranının ve yurtiçi borsa fiyatlarının üzerinde gerçekleştiğini göstermektedir. Diğer taraftan, 80.000 TL/kg. destekleme alım fiyatı, bu fiyatın açıklandığı tarihte 193 dolar/ton'a tekabül ederken, aynı dönemde Dünya buğday fiyatları 110 dolar/ton seviyesinde seyretmiştir. Böylece çiftçilerimize, bir ton buğday için Dünya fiyatlarından 83 dolar daha fazla fiyat verilmiştir.

Pancar fiyatlarının tespiti ise, Şeker Fabrikaları A.Ş. Genel Müdürlüğü'nden aldığımız bilgilere göre, 6747 Sayılı Şeker Kanunu'nun 8. Maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu Kararı ile olmaktadır. Bu tespitte; üretici maliyetleri, toptan eşya

fiyat endeksi, alternatif ürün fiyat pariteleri ve Dünya fiyatları gibi kriterler dikkate alınmaktadır. 1999 Yılı'nda, %16 polar şeker ihtiva eden, firesi düşürülmüş bir kg. pancarın fiyatı, 10.09.1999 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile 27.000 TL. olarak açıklanmıştır.1999 Yılı tarım ürünleri fiyatları, ayçiçeğinde %18, buğdayda % 50,9 oranında artarken, pancarda %64 oranında artmıştır. Yıllık ortalama döviz kurları esas alınarak, dolar/ton bazında değerlendirildiğinde, 1999 Yılı pancar fiyatı, 1998 Yılı pancar fiyatına göre, reel olarak % 4,2 oranında artırılmıştır. Türkiye pancar fiyatları, Dünyanın en önemli pancar üreticisi olan AB'nin pancar fiyatları seviyesindedir. Diğer bir deyişle Türk pancar üreticisine, AB pancar üreticisi kadar fiyat verilmektedir.

Soru-2, 3, 4, 5 : Hükümetinizce, tarım sektöründe özellikle de pancar üreticilerine yapılan kota uygulamasının amacı nedir ? Bu uygulamanın devam ettirilmesinden ne gibi bir fayda beklenmektedir ? Bu uygulama, çiftçimizi sefalete sürükleyecek politikanın bir parçası mıdır ? Pancar üreticilerine uygulanan bu politikanın kaldırılması düşünülmekte midir ?

Cevap : Yine Şeker Fabrikaları A.Ş. Genel Müdürlüğü'nden aldığımız bilgilere göre, şeker üretimindeki temel politikamız, içeride tüketilen şeker miktarının, tamamen yerli üretimle karşılanmasıdır. Bu politikanın temel gerekçesi, sektörün ülke ekonomisine katkı sağlaması ile ihracatta düşük Dünya fiyatlarına karşı desteklenmesidir.

Pancar üretiminde kota uygulaması; şeker üretimini istikrara kavuşturmak, üreticiye düzenli ve güvenli gelir temin etmek ve desteklerin rasyonel kullanımını sağlamak amacıyla 1998 Yılı'nda başlatılmıştır. Uygulama, kota içi üretime yüksek fiyat öngördüğünden, hem üretimin istikrarını hem de üreticinin düzenli ve güvenli gelir elde etmesini sağlamaktadır.

Kota uygulaması ve buna bağlı fiyatlandırma sistemi; ülkemizin genel tarım politikasının, özellikle : "Üretimin pazar sinyallerine uygun düşmesi", "üretici gelirlerinde istikrar sağlanması", "üretici hayat standardının yükseltilmesi", gıda güvenliğinin sağlanması", "çiftçiye yapılan tarımsal desteklerin daha rasyonel kullanımının sağlanması" ve "tarımsal desteklerle ilgili kamu finansmanı yükünün azaltılması" gibi, temel prensipleriyle uyum arz etmektedir. Bu uygulama; üreticinin tüm ürününe alım garantisi verilmesini, güvenli, düzenli ve hakça gelirin sağlanması suretiyle üretici ve üretimin güvence altına alınmasını, sorumlu ve bilinçli üretici kimliğinin yaygınlaştırılmasını ve kaynakların yerinde kullanılmasını amaçlamaktadır. 1998 Yılı'nda, 13 milyon 500 bin ton olarak

7/1071 5
223

belirlenen kotaya karşılık, 17 milyon 619 bin ton pancar üretimi gerçekleştirilmiş ve bu üretimin tamamı, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. tarafından satın alınmıştır. 1999 Yılı'nda, 15 milyon 700 bin ton olan kotaya rağmen, üretimin 13 milyon 205 bin ton olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Kota uygulaması, pancar üretimini sınırlayan bir uygulama değildir. Ayrıca, kota ile getirilen tolerans sınırı, temel fiyata esas üretim miktarında esneklik sağlamaktadır.

Yukarıda belirtilen nedenlerle kotalı üretimin 1998 ve 1999 Yılları'ndaki uygulamalarına, bundan sonraki yıllarda da devam edilecektir. Uygulamanın etkin bir şekilde sürdürülebilmesi için, gerekli tedbirler alınmaktadır.

Bilgilerinizi rica ederim.

H. Y. Gökalp

Prof. Dr. Hüsnü Yusuf GÖKALP
Bakan

DAĞITIM :
Gereği İçin :
T.B.M.M.Bşk.lığı

Bilgi İçin :
Başbakanlık